

1. Referentie

Referentie	Hooghe, M. & Kavadias, D. (2005). <i>Determinants of Future Willingness to Vote. A comparative Analysis of 14 year Olds in 28 Countries</i> . Paper presented at the 3 rd ECPR General Conference, Budapest, 8-10 September 2005.
Taal	Engels
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Conference proceeding

2. Abstract

Voortbouwend op een survey met 93000 respondenten, opgezet en uitgevoerd in 28 landen (IEA, 1999), worden de determinanten van de bereidheid om te stemmen bij 14-jarigen geverifieerd. Door het gebruik van multidimensionale modellen kan er een onderscheid worden gemaakt tussen het effect van de individuele leerling, de school en het land. Op het individuele niveau worden veronderstellingen omtrent het effect van gender, burgerschapsopvoeding en academische oriëntatie van de bevestigd. Op het niveau van de school werden significante effecten geobserveerd van een open klasklimaat en de gemiddelde sociale status van de kinderen op school. Op landelijke niveau, daarentegen, hebben verschillende variabelen die een effect hebben op het opkomst bij volwassenen, geen significante relatie met de bereidheid om te stemmen bij jonge mensen. Deze bevindingen werpen een nieuw licht op de vraag wat precies het theoretisch statut en waardering is van de antwoorden die jongeren geven op dergelijke prospectieve politieke vragen.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Samenleving en politiek
trefwoord(en)	Participatie, politieke interesse, socialisatie

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Marc Hooghe Onderzoeksgroep Politicologie Vakgroep Politieke wetenschappen Faculteit Sociale Wetenschappen KU Leuven Parkstraat 45 - Bus 3602 3000 Leuven Tel: 016/ 32.30.40 Fax: 016/ 32.32.53 Dimokritos Kavadias Onderzoeksgroep School en Politiek Instituut voor Onderwijs en Informatie Wetenschappen Stadscampus S.GK10.304 Gratiekapelstraat 10 2000 Antwerpen Tel: 03/2204143

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat zijn de determinanten voor de bereidheid om te stemmen bij 14-jarigen in 28 landen?
Hypothesen	- Op individueel niveau (micro): Een academische oriëntatie, een hogere socio-economische status van de ouders, en ervaringen met burgerschapsopvoeding hebben een positief effect op de bereidheid om te stemmen - Op schoolniveau (meso): Een open klas- en schoolklimaat versterkt het democratisch waardepatroon onder de leerlingen en heeft een positief effect op de bereidheid om te stemmen. - Op landelijke niveau (macro): Hoogontwikkelde en geïndustrialiseerde landen, met een gevestigd, open en proportioneel verkiezingsstelsel, hebben een hogere opkomst en hebben een positief effect op de bereidheid om te stemmen en de participatie in het verkiezingsproces van jongeren.

6. Methode

Onderzoeksmethode	Secundaire analyse van kwantitatief onderzoek: Het onderzoek baseert zich op een bestaand onderzoek uit 1999, de IEA Civic Education Study. Deze gestandaardiseerde vragenlijst omvatte een cognitieve test omtrent de maatschappijkennis en -vaardigheden, likert-items over maatschappijgerelateerde attitudes en acties, vragen over de sociale achtergrond, informatie over de school en over het onderwijzen van burgerschapsopvoeding. De data uit dit onderzoek over de effecten van burgerschapsopvoeding werden gebruikt als onderzoeksmateriaal voor de onderzoeksvragen. Hierbij werd meer bepaald gefocust op de vragen die de 'bereidheid om te stemmen' kunnen voorspellen zowel op individueel, school en nationaal niveau. Op het individuele niveau situeren deze vragen zich omtrent gender, sociaal-economische status,... Op het niveau van de school kunnen de vragen geclusterd worden rond volgende onderwerpen, de kennis omtrent burgerschapsopvoeding, de aanwezigheid van een schoolparlement, het aantal uren geschiedenis en sociale wetenschappen,... Op het landelijke niveau werd data verzameld omtrent de economische prestaties (Gini, GNP, HDI) van internationale organisaties (UNDP, Eurostat) en vervolgens ook data omtrent kenmerken van het politieke regime: corruptie, de mate van vrijheid in het land, de stabiliteit van het systeem...
Onderzochte groep	93.882 14-jarigen, 9.607 onderwijzers en 4.700 schooldirecteuren in 28 democratische landen in 1999.
Bereik	Internationaal (28 landen)

7. Resultaten

Invloed van individuele kenmerken en schoolniveau	Op individueel en schoolniveau bevestigde de analyse merendeel van de bestaande literatuur. Een hogere socio-economische status van de ouders heeft een significant positief effect op de bereidheid om te stemmen bij jongeren. Meisjes zijn eerder bereid om in de toekomst te stemmen. Burgerschapsopvoeding kan een significant effect hebben op de latere bereidheid om te stemmen bij jongeren. Of dit het best gebeurt via een verborgen of formeel en expliciet curriculum is niet duidelijk. De impact van het formele curriculum is niet zo sterk als verwacht, toch verhoogt de bereidheid om te stemmen naargelang de kennis over politiek, maatschappij en de verkiezingen toeneemt. Niettemin is er geen significante invloed te vinden van het aantal uren geschiedenis, sociale wetenschappen en de aanwezigheid van gespecialiseerde onderwijzers over burgerschapsonderwerpen. Er is tevens evidentie voor de 'informele' aanpak van burgerschapsopvoeding: de participatie op school, de aanwezigheid van een schoolparlement en een open schoolklimaat verhogen de bereidheid om te stemmen.
Invloed van het land en politieke systeem	Ondanks de grote hoeveelheid aan vergelijkende data over het land en het politieke systeem is geen enkel van deze variabelen significant gebleken. Hier ontwikkelt zich een discrepantie tussen de variabelen die wel degelijk een impact hebben op de opkomst tijdens verkiezingen, maar daarentegen geen impact hebben op de gerapporteerde bereidheid om te stemmen bij jongeren, zoals het verschil tussen een verkiezingsstelsel gebaseerd op proportie of meerderheid. Om deze discrepantie te verklaren worden twee mogelijke verklaringsgronden besproken. Ten eerste wordt bij het bevragen van jongeren omtrent de intentie om te gaan stemmen, vragen gesteld aan de externe validiteit. Het antwoordpatroon van de jongeren is niet gerelateerd aan de kenmerken van het politieke systeem en aldus niet gebaseerd op een persoonlijke evaluatie van het politieke systeem in eigen land. Het antwoordpatroon is

	dus niet politieke geïnspireerd, maar weerspiegelt de attitude van 'sociale wenselijkheid', waarbij de adolescent die waarde reflecteert die wenselijk worden geacht binnen de school of ouderlijke omgeving. Het positief instemmen met de intentie en bereidheid om later te stemmen houdt hierbij de acceptatie van de volwassen waarden in. Een tweede verklaring kan gevonden worden in de fundamentele discrepantie tussen de uiteindelijke opkomst op de verkiezingen enerzijds en de algemene bereidheid om te stemmen anderzijds. Ook bij volwassenen is er een groot verschil tussen het gerapporteerde stemgedrag en de officiële opkomstcijfers. Het bevragen van de algemene bereidheid om te stemmen bij jongeren wordt gerelateerd aan een algemene attitude ten opzichte van het politieke systeem en niet aan een specifieke verkiezing. Het blijkt dus dat een algemene attitude, zoals de bereidheid om te stemmen, compleet andere determinanten heeft dan het feitelijk gedrag, namelijk het gaan stemmen.
--	--

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/